



## עת להלום /

רחלי פרנקל

פגשתי אותו בצומת. מאחורי השביל,  
לפני פרשת דרכים. הוא הנהן לי לשלום,  
זקנו הארוך בן אלפיים השנים נע מצד  
לצד. הבטתי כמכושפת בקסם שאפף  
אותו. על אף זקנותו היו בו כוחות  
צעירים, רעננים, שלא ייגמרו עד ש...  
בעיניו היו התקווה והדמעות, ובקשה  
כאילו הוא תלוי רק בי. מבטו, תנוחתו,  
ידו המושטת, לחשו לי "החזיקי בי".

"מדוע שאוּחַז בך", ההברות יצאו  
מפי פצועות, כאובות, מייללות.  
כולי תקווה, הבהבו עיניו בתשובה.  
דממתי. שתיקתי רבת משמעות.  
הבטתי אחורה אל השביל שבו  
הלכתי. בזיכרוני התלאות, הניסיונות,  
רוחות הסערה והייאוש.

"תקווה?" שאלתי. "איה היא?"  
הוא לא ענה. פיזם מנגינה נוגה  
פורטת. רק ממנו נשמעו הצלילים  
כואבים מייחלים. ממני הזיוף.  
"מדוע שאוּחַז בך?" צעקה שאלתי  
חסרת המענה. ההד שחזר מן ההרים  
והשממה עמד בינינו, יוצר חיץ עבה.  
לא קל לכסות שנים של בדידות.  
קרסתי על הארץ, מעלה עננים של

אבק. הוא התיישב על הספסל. אבן  
גדולה התמקמה על ליבי וכיווצה אותו.  
"לא די בכל הקשיים הקיימים, אצרף  
אליהם גם אותך? הנך מלא נחמה, אבל  
קורע פיסה אחר פיסה מלב אנשים.  
בפיך מנגינה אך היא נוגה, מתגעגעת,  
פולחת את הכליות. האחיזה בך קשה,  
והייאוש נלחם בך, נלחם במאמינים  
שלך. למה לפתוח לעצמי חזית?"  
השמש קפחה על ראשינו, כמו הרגישה  
את הכפור שבתוכי. וכשמחיתי את  
הזעה במטפחת - הוא הופיע. ילקוטו  
מלא בספרים, בידו עט הסופרים.  
האדם שידע להפיח חיים בדומם,  
לזקוף קומתו של החי, לתת נשמה  
במילים. דוד זריצקי. הוא התיישב על  
הספסל, שילב זרוע מבוגרת עם היד  
בת אלפיים השנים והחל בסיפורו.  
"ביום בהיר שקעה עליהם השמש.  
פתע חשך העולם, נמלא ערפילים.  
בהלה תקפה את התושבים. ילדים בכו  
בקולי קולות, תרים אחר אימותיהם  
שנבלעו בחושך. אנשים הלכו ברחובות,  
מגששים ורצים, רומסים ברגליהם  
את התינוקות. נפצעים, נופלים,  
נסוגים. דם זרם מאבריהם פצועים.



חלקם המתינו, מצפים ליום  
החדש שיאיר מחר ויגאל אותם  
מן התהייה והתעייה.

אך היום לא עלה. השמש לא שלחה  
את קרניה, ובמקומה הגיע חושך  
עמוק. עמוק יותר מכל חושך שהכירו.  
הם חיכו וחיכו, ומתו מרעב ומצמא.  
חלקם נסו להרים ולגבעות אחוזי  
טירוף וייאוש. חיפשו את ארץ האור,  
אך מעדו מהצוקים. קול צעקתם  
האחרונה נבלע בקולות הטירוף של  
אחוזי האימה ויללות פולחות לבבות.  
אחר כך שרר השקט. שקט עבה,  
סמיך, מעיק. שקט שנמשך חודשים.  
אנשים נשארו בבית ומיעטו לצאת. מרה  
שחורה שררה בארץ שהייתה פעם ארץ  
חמדה טובה, ועתה היא בית קברות.  
ליסטים אשר גרו ביערות באו לעיר,  
גזלו כל עובר ושב. דיכאון אפף את  
התושבים ועצב מילא את הבתים.

ועדיין חיכו לשמש, לאור שיעלה  
ויגאל אותם מכל הסבל, ומהאפילה  
שהשתלטה עליהם מבפנים.

שנים חלפו, והשמש לא עלתה. בני  
האדם שכחו את קסמיה, נשארו בבית,  
בהמשך גם יצאו. הם שכחו אותה,

ולמדו לחיות בלעדיה. האופל שלט  
ברחוב. באנשים, בעיניהם, בנפשם,  
במעשיהם ובמצב רוחם. הוא היה  
השליט. שחור הלילה למושל.

אך היו גם כאלו שלא. כאלו שאחזו  
בחלום על השמש ולא הרפו. "חולמים",  
כינו אותם אנשי המדינה בבוז. "אנו  
חולמים", קראו האנשים לעצמם.  
ובעיניהם דלקה שלהבת ותקווה.  
הם היו מתאספים מכל קצות הארץ.  
מעטים. שרים וחולמים על בוא  
השמש, מתאבלים עליה, מזכירים את  
יופיה. דמעותיהם התערבבו בעפר  
ובאדמה שקוללה מאז הפסיקה  
השמש לשלוח לה קרניים ויבול.  
מנגינותיהם נעימת קינה היו. וליבם  
קרוע לגזרים על השמש שהלכה,  
אבל תשוב. יום יבוא והיא תשוב...

כולם לעגו להם, ראו בהם פרימיטיביים,  
חסרי בינה והיגיון. המומחים בתורת  
הנפש ידעו לספר על החושך שהביא  
לליבם את הים הסוער והמטעה של  
ההכחשה. "הרי כולם יודעים", לאטו  
הלסטים "השמש לא תשוב". "היא  
כלל לא הייתה" סברו רוב התושבים.  
היא מעולם לא הייתה....



באחת מאספותיהם, בסיימם את הקינה, קם אחד הזקנים ואמר: "ידידי", קולו רעד מזקנה ומצער של שנים. "חש אני בבואה של השמש. מחר היא תבוא, תאיר שוב על העולם בגווניה הנהדרים, תביא לנו אור ונוחם, צורי ומרפא". לחש נרגש עבר בין חברי הקבוצה, הם יכלו לחוש את קצף הדם שוצף בעורקיהם, מאיים להבקיעם מהתרגשות.

"נישאר כאן לחזות בבואה?" שאל חולם אחד. בעיניו זרחו האור והחזון.

"לא", פסק המנהיג. "עלינו לשוב לבתינו, יזדקקו לנו שם".

והם הלכו, הם והחלום.

למחרת היא עלתה במלוא עוזו, שטפה את העולם באור יקרות. האנשים שכפרו בה ולא האמינו בקיומה - נסתמאו, אחזו בעיניהם כאחוזי שגעון. היו שהתחבאו תחת הכרים והכסתות, ילדים פרצו ביללות. הם לא יכלו להכיר באורה ובטובה. הם נולדו אל החושך. אנשים ברחו אל הצוקים וההרים, התחבאו בנקיקים ובמערות. חיפשו מסתור מפני החמה וקרניה. היו כאלו שאיבדו עצמם לדעת כי אחזה בהם אלת האור. הברכה והמרפא היו להם אסון.

אך לפתע עצרו כל רדופי האור מזעקותיהם, לשמע קולות שירה, צליל וזמר מלאים בערגה. לחן שכולו אור. הייתה זו מנגינת החולמים, שיח החולם עם השמש. חלומה המתגשם נוסך בו עוז ותעצומות. רק הם היו מסוגלים לחזות בה, לקבל את סגולותיה. רק הם שחלמו עליה, התאבלו, הזכירו את יופיה, התגעגעו ושרו - זכרו אותה.

אורה היה להם מנחת אהבה. קרניה מנגינת פלאים.

השמש נטתה לצד מערב, ובריזה של שעת ערב נשבה כשסיים דוד זריצקי את סיפורו. הוא הניח בי מבט חודר ונעלם אל המקום ממנו בא, משאיר אחריו עקבות בניחוח געגוע וחלום.

הבטתי בידידי בן האלפיים. דוק של דמעות בעיניי.

"רק מי שאוחז בך - זוכה להתגשמות. חלום בן אלפיים.

ומי שאוחז בך - שורד את הגלות".

כל המתאבל עליה ועליו, הבית שחרב לפני אלפי שנים. מי שחולם, אוחז בך, ומתגעגע. מתגעגע עד כלות הלב, עד



|                          |                                   |
|--------------------------|-----------------------------------|
| <b>שיבת בניין</b>        | שנפשו קצה מכאב, והלב מתמוסס       |
| <b>ביום ההוא שיבוא.</b>  | מצער השכינה שגלתה אך עוד תשוב.    |
| <b>ועת אחרון</b>         | רק הוא זוכה ורואה בבניינה".       |
| <b>ביאת שערייך</b>       | מי שאוחז בך - חלום בן אלפיים.     |
| <b>חשקי עדיין לבוא.</b>  | הבטתי על הזקן, בידו הגרומה        |
| <b>ועת אחרון</b>         | שאחזו בה רבים כל כך. ובכל         |
| <b>נוה מקדשך</b>         | מצב, ובכל דור הם היו חולמים.      |
| <b>מאש השמים יורד</b>    | חלום בן אלפיים העיף בי מבט אוהב,  |
| <b>ועת אחרון</b>         | חומל, הושיט לי יד. לחצתי אותה.    |
| <b>קטורת אישך</b>        | וכך חבוקים, ילדה קטנה וחלום גדול, |
| <b>ליבי משקשק וחרד</b>   | המשכנו לצעוד. היינו כחולמים.      |
| <b>ועת אחרון</b>         | .                                 |
| <b>הוד יפעתך</b>         | <b>ועת אחרון</b>                  |
| <b>אור מאיר משעולך</b>   | <b>חלום בן אלפיים</b>             |
| <b>"ועת אחרון</b>        | <b>תשוקה שעודנה בוערת.</b>        |
| <b>שיבת שבותך</b>        | <b>ועת אחרון</b>                  |
| <b>אני כינור לשיריך"</b> | <b>תקומתך ירושלים</b>             |
|                          | <b>זוהרת, בנויה, מוארת.</b>       |
|                          | <b>ועת אחרון</b>                  |

(ריה"ל)